

EN NY ÖVERBEFÄLHAVARE

FREDAGEN DEN 10 mars utnämndes på en gång ny överbefälhavare, ny marinchef, ny flygvapenchef och ny försvarsstabschef.

Förestående högre militära utnämningar har alltid tilldragit sig intresse även utanför krigsmakten. Särskilt gäller detta ÖB-befattningen. Så har också varit fallet denna gång och kanske livligare än vanligt. Under en lång period har det sålunda förekommit kannstöperier i pressen och livliga diskussioner man och man emellan. Detta är väl vid närmare påseende emellertid inte så underligt. I landet finns — förutom våra krigsfrivilliga kvinnor och män — grovt räknat en million värnpliktiga. Det gäller denna befolkningsgrupps högste chef, om inkallelse i fredlig eller krigisk form stundar.

Vad som denna gång gjort frågan om ny överbefälhavare särskilt intressant, har varit det förhållandet, att det just i vår på riksdagens bord ligger förslag om omorganisation och ny ansvarsfördelning i försvarets högsta ledning. Bland annat innebär förslaget, att överbefälhavarens inflytande och beslutanderätt avsevärt ökas. Idén till och genomdrivandet av det grundläggande utredningsarbetet är vä-

sentligen den nuvarande ÖB:s verk. Betänksamheter mot hans idé var — i varje fall i början — störst inom »de blå» försvarsgrenarna, för vilka ändringen också blir mest märkbar. Det är väl närmast en ödets skickelse, att det nu blir »en blå» överbefälhavare, som får ansvaret att genomföra och visa bärkraften och riktigheten i försvarsledningens »new look».

Kraven på en överbefälhavare kan uttryckas kortfattat på följande sätt. Han måste ha förmåga att få respekt men också förtroende hos »de sex» han har att göra med, nämligen:

statsmakterna, dvs. regering och riksdag,

sin närmaste stab, dvs. försvarsstaben,

krigsmakten i övrigt,

totalförsvaret i övrigt, dvs. de med krigsmakten samverkande verksamheterna inom det totala civila försvaret,

pressen och — sist men icke minst —

folket.

I kannstöperierna om den nye ÖB har understundom dessa generella krav kommit att bortskymmas av åndra, mer eller mindre ovidkom-

mande synpunkter. Det har exempelvis sagts, att det är synnerligen viktigt, att ÖB och försvarsstabschef bör väljas ur olika försvarsgrenar. Det har vidare exempelvis sagts, att det nu vore hög tid att få »en blå» överbefälhavare, en från marinen eller flygvapnet, efter »de tre grå» från armén. Mot detta står emellertid, att det inte vid valet av ÖB och försvarsstabschef bör vara uniformen, som är avgörande! Det allt avgörande bör vara att den ur alla synpunkter bäste väljs!

En viktig faktor i valet av ÖB — och som gör det stora allmänna intresset än mer naturligt — är, att den i fred valde också i händelse av krig blir landets högste militäre chef. Det är med andra ord på hans karaktär, kunnighet och klokhet, som landets väl och ve ytterst kommer att hänga i en krigisk ödestimma!

Det är mot dessa här nämnda och många andra påverkande faktorer, som man skall se på det nu gjorda valet av den nuvarande flygvapenchefen, general Torsten Rapp, som blivande överbefälhavare. Hans utnämning har i pressen så gott som genomgående fått mycket positiva omnämmanden. Han syn på sin kommande uppgift har hittills endast delgivits allmänheten i några

korta pressintervjuer. Svensk Tidsskrift har glädjen att i detta nummer kunna publicera en personlig deklaration av hans hand.

Det är emellertid förståeligt, om general Rapp i detta hänseende undviker detaljer. Det är nu ett sommarhalvår kvar, innan han tillträder sitt ämbete. Det ger honom andrum att sätta sig in i sin nya uppgift och att bekanta sig med sin nye närmaste medarbetare och med de problem, som de två gemensamt kommer att ställas inför. Men redan fr. o. m. nu kommer han, vid sidan av sitt arbete som försvarsgrenschef, att tvingas att successivt taga ställning till en rad svåra problem. Enligt vad som meddelats kommer nämligen den nuvarande ledningen icke att fatta något beslut med konsekvenser efter den 1 oktober 1961 utan att general Rapp först informerats och fått uttrycka sin mening.

Alla berörda — krigsmakt, press och allmänhet — blir beroende av hans kapacitet. När de då förenar sig i en välgångsönskan till den nye ÖB, bör de i den innesluta tilltro och respekt och en förhoppning om att han får den arbetsro han såväl behöver för att kunna lösa sin nu dubbla uppgift som flygvapenchef och blivande överbefälhavare.